

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

Guidelines for the Participatory Management of
Nakhon Si Thammarat Special Education Center

โสพล เพ็งเหมือน

Soros Pengmhuan

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Nakhon Si Thammarat Special Education Center Special Education Bureau

บุญเลิศ วีระพรกานต์, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ

Boonlert Weeraponkan, Phramaha Supot Sumato

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus

E-mail: tawizkn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 2) ศึกษาแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช และ 3) นำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน การศึกษาแนวทาง จำนวน 7 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และเสนอแนวทาง จำนวน 7 คน โดยใช้การสนทนากลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) กลุ่มบริหารวิชาการ 2) กลุ่มบริหารงบประมาณ 3) กลุ่มบริหารงานบุคคลและ 4) กลุ่มบริหารทั่วไป มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลักการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. แนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการดำเนินงานบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด

ได้รับบทความ: 30 มีนาคม 2565; แก้ไขบทความ: 10 พฤษภาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 17 พฤษภาคม 2565

Received: March 30, 2022; Revised: May 10, 2022; Accepted: May 17, 2022

นครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1) กลุ่มบริหารวิชาการ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (6) ด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ (7) ด้านการนิเทศ และ (8) ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ

2) กลุ่มบริหารงานบุคคล มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง (2) งานสรรหาการบรรจุแต่งตั้งและออกจากราชการ (3) งานวินัยและการรักษาวินัย (4) งานทะเบียนประวัติและเลื่อนวิทยฐานะ (5) งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (6) งานพิจารณาความดีความชอบ (3) กลุ่มบริหารงบประมาณมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานแผนงาน และการจัดตั้งงบประมาณ (2) งานศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ (3) งานการเงิน (4) งานบัญชี (5) งานพัสดุและสินทรัพย์ (6) งานควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง (4) กลุ่มบริหารทั่วไป มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ (1) งานอาคารสถานที่ (2) งานรักษาความปลอดภัย (3) งานยานพาหนะ (4) งานสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายและวิเทศสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร (5) งานโภชนาการ (6) งานอนามัย (7) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (8) งานกิจกรรมนักเรียน (9) งานโสตทัศนูปกรณ์ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ (10) งานตามพระบรมราโชบาย งานตามพระราชดำริ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลักการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบสามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, การบริหารงานบุคคล, การบริหารงานงบประมาณ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the general condition of Nakhon Si Thammarat Special Education Center, 2) to study the approach of participatory administration Nakhon Si Thammarat Special Education Center, 3) to present a guideline for participatory administration of Nakhon Si Thammarat Special Education Center. The qualitative research was designed for the research. Data was collected by in-depth interview from 15 people. A study of the guidelines consisted of 7 people by in-depth interviews with key informants and propose guidelines for 7 people using focus group discussion. Use analytic induction method by bringing together the information and systematically classified.

The research result finds that:

1. Conditions for the implementation of Nakhon Si Thammarat Special Education Center was found that the administration of this place consists of 4 administrative groups consisting of 1) Academic management group 2) Budget Management Group 3) Personnel Management Group and 4) General Management Group. There is a participatory management with 4 principles as follows: 1) Participation in decision-making 2) Participation in operations 3) Participation in benefits and 4) Participation in the evaluation.

2. Guidelines for The Participatory Management of Nakhon Si Tammarat Special Education Center was found that there is a participatory management operation consisting consists of 4 administrative groups. All of them are 1) Academic management group which has operating guidelines as follows : (1) curriculum creation and development, (2) teaching management, (3) measurement and evaluation, (4) research and development of educational quality, (5) education quality assurance, (6) management of learning resources, (7) supervision and (8) development and training of careers with disabilities, 2) Budget Management Group which has operating guidelines as follows: (1) manpower planning and positioning, (2) recruiting and appointing and leaving government service, (3) discipline, (4) history registration and academic promotion, (5) insignia and (6) consider merit, 3) Personnel Management Group which has operating guidelines as follows: (1) work planning and budgeting, (2) data center and information systems, (3) financial, (4) account, (5) supplies and assets and (6) internal control and risk management and 4) General Management Group which has operating guidelines as follows: (1) premises, (2) security, (3) vehicle, (4) community relations network and international relations mobilize resources, (5) nutrition, (6) hygiene, (7) student support system, (8) student activities, (9) audiovisual work public relations, and publicity and (10) royal works royal initiative. There is a participatory management with 4 principles as follows: 1) Participation in decision-making, 2) Participation in operations, 3) Participation in benefits and 4) Participation in the evaluation.

3. The experts have examined Guidelines for the Participatory Management of Nakhon Si Thammarat Special Education Center found that appropriate is possible and useful and has a structure according to the elements can be used.

Keywords: Participatory Management, Academic Management Group, Budget Management Group, Personnel Management Group, Nakhon Si Thammarat Special Education Center

1. บทนำ

ปัจจุบันการทำงานของสังคมมุ่งเน้นการทำงานแบบประชาธิปไตย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมเช่นเดียวกันในสถานศึกษา โดยเน้นหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการกระจายงานเป็นส่วน ๆ ตามความสามารถ ฉะนั้นแล้ว การทำงานแบบมีส่วนร่วม จะต้องแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถมีความเอาใจใส่ในการทำงานและมีความรับผิดชอบ จึงจะทำให้องค์กรมีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่วางไว้อย่างสูงสุด (เมตต์ เมตการุณจิต, 2554: 10) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 39 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และทั่วไป ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้มีอิสระในการบริหารจัดการ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ นำไปสู่การกระบวนการพัฒนาตนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพ การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ค่านิยม และคุณภาพของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบด้วย พลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศย่อมทำได้สะดวก รวดเร็ว และให้ผลที่แน่นอน (สนธยา เผือกยาน, 2550: 8)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการให้บริการทางการศึกษา ลักษณะการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมเด็กพิการทั้ง 9 ประเภท โดยใช้หลักสูตรปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 510 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2564: 50)

จากข้อความข้างต้นจะพบว่าการบริหารของการสถานศึกษาจะมีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยจะต้องแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามเหมาะสมและความสามารถ ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจและทราบถึงกระบวนการนี้ให้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษา

พิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายและความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาสภาพ การศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม และขั้นตอนการนำเสนอ

3.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ จำนวน 15 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูการศึกษาพิเศษ และบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ
2. ขั้นศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหัวหน้าฝ่ายการบริหารงาน
3. ขั้นตอนการนำเสนอ จำนวน 7 ท่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและนักวิชาการด้านการศึกษาพิเศษ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช และแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ได้แก่ การการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)
2. ขั้นศึกษาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยโดยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์ ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 คน และสัมภาษณ์รายบุคคล

3. ขั้นตอนการนำเสนอ ได้แก่ ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ร่วมประชุม ทั้ง 7 คน เพื่อขอเชิญประชุม ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มทราบ ดำเนินการประชุมกลุ่ม สนทนาและบันทึกผลการประชุม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สรุปผลศึกษาสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1) **กลุ่มบริหารวิชาการ** (1.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ กลุ่มบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจหลักในการบริหารงานของสถานศึกษา หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการศึกษากำหนดทิศทางของการศึกษาของศูนย์ฯ การพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมกับการพัฒนาการของผู้เรียนและสอดคล้องต่อบริบทของศูนย์และชุมชนมีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภทความพิการ (1.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จมีขั้นตอนในการปฏิบัติการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถในการสอน การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน สื่อการสอนในแต่ละความพิการ (1.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การวางแผนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของผู้เรียนประกอบไปด้วยบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้ปกครองนักเรียน นักสหวิชาชีพ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ (1.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของผู้เรียนมีบุคคลต่าง ๆ ร่วมกันจัดทำแล้วนั้น ขั้นตอนสุดท้ายในการจัดทำแผนคือการประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน การประเมินผลพัฒนาผู้เรียนนั้นก็ต้องมีการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของทุกคน

2) **กลุ่มบริหารงบประมาณ** (2.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณมีการจัดสรรงบประมาณ โดยมีการประชุมครู

และบุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นตัดสินใจร่วมกัน (2.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ครูและบุคลากรร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ในแต่ละแบบ ในแต่ละแผนพัฒนาการจัดการศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดโครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ระยะเวลาในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน (2.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การที่ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ จัดตั้งงบประมาณ ส่งผลให้ครูผู้ปกครอง นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ และได้ผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม (2.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดทำแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ มีการประชุมชี้แจงเพื่อได้ทราบผลของการจัดทำแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ

3) กลุ่มบริหารงานบุคคล (3.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีการร่วมตัดสินใจในการทำข้อตกลงต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน (3.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกัน (3.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีการปฏิบัติงานตามข้อตกลงและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้ตกลงร่วมกันมีความยุติธรรมและเท่าเทียม เนื่องจากเป็นข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกัน มีการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากรในการรับผิดชอบงานในส่วนต่าง ๆ (3.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการประเมินผล การปฏิบัติงานที่เป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดของระเบียบกฎเกณฑ์จรรยาบรรณวิชาชีพและข้อตกลงของสถานศึกษามีความยุติธรรมชัดเจนและตรวจสอบได้ไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการประเมินเป็นไปด้วยหลักความเป็นจริง

4) กลุ่มบริหารทั่วไป (4.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีการวางแผนการดำเนินงาน มีผู้รับผิดชอบในแต่ละงานตามความสามารถและเหมาะสม และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ (4.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละงานอย่างชัดเจน มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน (4.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ครูบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครองต่างได้รับผลประโยชน์จากโครงการที่ได้วางไว้ มีอาคารห้องเรียนหรือส่วนต่าง ๆ ที่สะอาดปลอดภัย สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนผู้ปกครอง (4.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการใช้งานส่วนต่าง ๆ ภายในศูนย์ฯ และหน่วยบริการจึงทำให้มีความรู้และเข้าใจในบริบทของศูนย์ฯ และหน่วยบริการ มีข้อเสนอแนะข้อคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. สรุปผลการศึกษาแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การศึกษาแนวการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการดำเนินงานบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 1) กลุ่มบริหารวิชาการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (6) ด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ (7) ด้านการนิเทศ (8) ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง (2) งานสรรหาการบรรจุแต่งตั้งและออกจากราชการ (3) งานวินัยและการรักษาวินัย (4) งานทะเบียนประวัติและเลื่อนวิทยฐานะ (5) งานเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ (6) งานพิจารณาความดีความชอบ 3) กลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานแผนงาน และการจัดตั้งงบประมาณ (2) งานศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ (3) งานการเงิน (4) งานบัญชี (5) งานพัสดุและสินทรัพย์ (6) งานควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง 4) กลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานอาคารสถานที่ (2) งานรักษาความปลอดภัย (3) งานยานพาหนะ (4) งานสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายและวิเทศสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร (5) งานโภชนาการ (6) งานอนามัย (7) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (8) งานกิจกรรมนักเรียน (9) งานโสตทัศนูปกรณ์ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ (10) งานตามพระบรมราโชบาย งานตามพระราชดำริ ซึ่งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลักการ 4 หลักการดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. สรุปผลการนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากการนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ ดังนี้

การดำเนินงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการดำเนินงานบริหารแบบมีส่วนร่วมประกอบไปด้วย 1) กลุ่มบริหารวิชาการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร (2) ด้านการจัดการเรียนการสอน (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (6) ด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ (7) ด้านการนิเทศ (8) ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง (2) งานสรรหาการบรรจุแต่งตั้งและออกจากราชการ (3) งานวินัยและการรักษาวินัย (4) งานทะเบียนประวัติและเลื่อนวิทยฐานะ (5) งานเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ (6) งานพิจารณาความดีความชอบ 3) กลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานแผนงาน และการจัดตั้งงบประมาณ

(2) งานศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ (3) งานการเงิน (4) งานบัญชี (5) งานพัสดุและสินทรัพย์ (6) งานควบคุมภายในและบริหารความเสี่ยง (4) กลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ (1) งานอาคารสถานที่ (2) งานรักษาความปลอดภัย (3) งานยานพาหนะ (4) งานสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายและวิเทศสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร (5) งานโภชนาการ (6) งานอนามัย (7) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (8) งานกิจกรรมนักเรียน (9) งานโสตทัศนูปกรณ์ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ (10) งานตามพระบรมราโชบาย งานตามพระราชดำริ ซึ่งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลักการ 4 หลักการดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

5. อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

5.1 สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การดำเนินงานบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วย 4 กลุ่มบริหารงาน ประกอบด้วย

1) กลุ่มบริหารวิชาการ 1.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ หลักสูตรถือเป็นหัวใจของการศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมกับการพัฒนาของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องต่อบริบทของศูนย์ฯ และชุมชนให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละประเภท 1.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ ครูผู้สอนทุกคน มีความรู้ความเข้าใจหลักการจัดการศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษา 1.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การวางแผนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น 1.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมของทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา ชัยสุภวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2) ประสิทธิผลของงานวิชาการ ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปาน 3) ความสัมพันธ์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลของงานวิชาการ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ชนิตา ชัยสุภวัฒน์, 2560: 54)

2) กลุ่มบริหารงบประมาณ 2.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดสรรงบประมาณเป็นไปด้วยความยุติธรรม 2.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวชี้วัดโครงการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ระยะเวลาในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนงาน 2.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การจัดทำแผนงานโครงการต่าง ๆ

เพื่อจัดตั้งงบประมาณ 2.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการประชุมชี้แจงเพื่อให้ทราบผลของการจัดทำแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พาติยะห์ เดเบาะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำหลักสูตร ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทั้งหมดมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้าน ด้านการบริหารงานบุคคล ควรจัดสรรอัตรากำลังให้ตรงตามสาขาวิชาที่สถานศึกษาขาดแคลน การบริหารงานทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษา (พาติยะห์ เดเบาะ, 2562: 89-92)

3) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางต่าง ๆ เป็นไปตามระเบียบและจรรยาบรรณในวิชาชีพ การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อย่างหลากหลายในการปฏิบัติงาน 3.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกันให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ 3.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การปฏิบัติงานตามข้อตกลงและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้ตกลงร่วมกันมีความยุติธรรมและเท่าเทียม 3.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามรูปแบบและข้อกำหนดของระเบียบกฎเกณฑ์จรรยาบรรณวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมศรี จาตุรพันธ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและแยกพิจารณาในแต่ละด้าน 2) ธรรมาภิบาลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยภาพรวมและแยกพิจารณาในแต่ละด้าน 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (เกษมศรี จาตุรพันธ์, 2554: 67)

4) กลุ่มบริหารทั่วไป 4.1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การวางแผนการดำเนินงานมีการประชุมชี้แจงการปฏิบัติงานตามโครงสร้าง มีผู้รับผิดชอบในแต่ละงานตามความสามารถและเหมาะสม 4.2) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย ให้แต่ละคนทราบอย่างชัดเจนมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในแต่ละงานอย่างชัดเจน 4.3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ครูบุคลากรนักเรียนและผู้ปกครองต่างได้รับผลประโยชน์จากโครงการที่ได้วางไว้ มีอาคารห้องเรียนหรือส่วนต่าง ๆ ที่สะอาด ปลอดภัย 4.4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประเมินการใช้งานห้องปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงให้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ นั้นมีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ ปักกาเวสา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการ

มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการสถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่บุคลากร การบริหารงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญของงาน การบริหารงานบุคคล สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมบุคลากรเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร การบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้และปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ ทั้งในด้านการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมด้วย (พงศ์ศักดิ์ ปักกาเวสา, 2558: 78-79)

5.2 แนวการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการดำเนินงานบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1. กลุ่มบริหารวิชาการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ 3) ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละบุคคล 4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำวิจัย เพื่อ แก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีการทำงานเป็นขั้นตอนและมีระบบ สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา 6) ด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ มีการออกแบบและวางแผนการทำแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน 7) ด้านการนิเทศ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ร่วมกันนิเทศเพื่อให้มีคุณภาพอยู่เสมอ 8) ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กพิการ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่เด็กพิการ 2. กลุ่มบริหารงานบุคคล ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ร่วมกันวิเคราะห์อัตรากำลังของสถานศึกษา 2) งานสรรหาการบรรจุแต่งตั้งและออกจากราชการ การสรรหาการเลือกสรรคุณสมบัติของบุคคลที่รับสมัครแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหา 3) งานวินัยและการรักษาวินัย การปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม วางตนเป็นกลาง 4) งานทะเบียนประวัติและเลื่อนวิทยฐานะ ผู้บริหาร สามารถปรับปรุงยุคได้ แก้ไขปัญหา และสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ 5) งานเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ การพิจารณาร่วมกัน ในการกระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการหรือสาธารณชน 6) งานพิจารณาความดีความชอบ การพิจารณาความดีความชอบ ของครูและบุคลากร 3. กลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานแผนงาน และการจัดตั้งงบประมาณ มีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาร่วมกัน 2) งานศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ มีการประสานงานเครือข่ายข้อมูลของสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น ๆ 3) งานการเงิน มีการปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ 4) งานบัญชี การบันทึกบัญชีของสถานศึกษาและ

หน่วยบริการแต่ละอำเภอ มีการวิเคราะห์รายการที่เกิดขึ้น จัดทำบัญชีแสดงการรายรับ-รายจ่าย

5) งานพัสดุและสินทรัพย์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างทั้งหมด จัดทำระเบียบการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา ทะเบียนคุมทรัพย์สิน 6) งานควบคุมภายในและบริหาร มีการบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การติดตาม ควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ 4. กลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานอาคารสถานที่ ร่วมกันวางแผนกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติการใช้อาคารสถานที่ และระบบสาธารณูปโภคให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) งานรักษาความปลอดภัย ร่วมกันจัดระบบมาตรการการรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด 3) งานยานพาหนะ ร่วมกันจัดทำข้อตกลงในการให้บริการรถยนต์ของทางราชการ 4) งานสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายและวิเทศสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร ร่วมรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชน 5) งานโภชนาการ ร่วมกันกำหนดอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียน ดูแลโรงอาหารให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ 6) งานอนามัย การบริการด้านสุขภาพอนามัย อำนวยความสะดวกในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 7) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร่วมกันปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ 8) งานกิจกรรมนักเรียน การร่วมกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้เรียน 9) งานโสตทัศนูปกรณ์ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์ 10) งานตามพระบรมราโชบาย งานตามพระราชดำริ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร และผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี พูลพัฒน์ ได้วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3” ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก (ราตรี พูลพัฒน์, 2553: 120-123) และตรงกับแนวคิดของ นิภา อินทวงค์ ได้เสนอแนะในการแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมิน (นิภา อินทวงค์, 2548: 12)

5.3 เสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา ผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างตามองค์ประกอบที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ ดังนี้

แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 1. กลุ่มบริหารวิชาการ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) ด้านการสร้างและพัฒนา ร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากที่สุด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน การกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ 3) ด้านการวัดและประเมินผล ครูผู้สอนสามารถเลือกวิธีวัดผลที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียน 4) ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำวิจัย เพื่อ แก้ไขปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา 6) ด้านการจัดการแหล่งการเรียนรู้ มีการออกแบบและวางแผนการทำแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน 7) ด้านการนิเทศ ผู้บริหารครูและบุคลากรร่วมกันนิเทศเพื่อยึดหลักในการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรให้มีคุณภาพอยู่เสมอ 8) ด้านการพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคแก่เด็กพิการ 2. กลุ่มบริหารงานบุคคล ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ร่วมกันวิเคราะห์ อัตรากำลังของสถานศึกษา เพื่อเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นจากอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ) 2) งานสรรหาการบรรจุแต่งตั้งและออกจากราชการ การสรรหาการเลือกสรรคุณสมบัติของบุคคลที่รับสมัครแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสรรหาและเลือกสรร 3) งานวินัยและการรักษาวินัย การปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม 4) งานทะเบียนประวัติและเลื่อนวิทยฐานะ การปรับปรุงยุคต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยน และสร้างการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ 5) งานเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ การพิจารณาร่วมกัน ในการกระทำความดีความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการ 6) งานพิจารณาความดีความชอบ การพิจารณาความดีความชอบ ของครูและบุคลากร ใน 1 ปีงบประมาณมี 2 ครั้ง 3. กลุ่มบริหารงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานแผนงาน และการจัดตั้งงบประมาณ มีการวิเคราะห์ทิศทางและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาร่วมกัน 2) งานศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศ มีการประสานงานเครือข่ายข้อมูลของสถานศึกษา ให้เชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น ๆ 3) งานการเงิน มีการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ในการเบิกเงินและการตั้งเบิกเงิน มีหลักฐานการขอเบิกเงินที่ถูกต้อง 4) งานบัญชี การบันทึกบัญชีของสถานศึกษา จัดทำบัญชีแสดงการรายรับ-รายจ่าย 5) งานพัสดุและสินทรัพย์ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือบุคลากรเพื่อสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างทั้งหมด จัดทำทะเบียนการใช้ทรัพย์สินของสถานศึกษา ทะเบียนคุมทรัพย์สิน 6) งานควบคุมภายใน และบริหารความเสี่ยง มีการบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ 4. กลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ 1) งานอาคารสถานที่ ร่วมกันวางแผนกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติการใช้ อาคารสถานที่ และพัฒนา ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภคให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) งานรักษาความปลอดภัย ร่วมกันจัดระบบมาตรการการรักษาความ

ปลอดภัยอย่างเคร่งครัด 3) งานยานพาหนะ ร่วมกันจัดทำข้อตกลงในการให้บริการรถยนต์ของทางราชการ 4) งานสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายและวิเทศสัมพันธ์ ระดมทรัพยากร ร่วมรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ปกครองและชุมชน มีการจัดสถานที่บริการชุมชนที่มาร่วมกิจกรรมภายในสถานศึกษา 5) งานโภชนาการ ร่วมกันกำหนดอาหารที่ถูกหลักโภชนาการของนักเรียน ดูแลโรงอาหารให้สะอาดและถูกสุขลักษณะ 6) งานอนามัย การบริการด้านสุขภาพอนามัยให้กับครู บุคลากรและนักเรียน ตามมาตรฐาน บริการยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น 7) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในศูนย์ฯ ร่วมกันปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด 8) งานกิจกรรมนักเรียน การร่วมกันจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม สร้างขวัญและกำลังใจ จัดกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี 9) งานโสตทัศนูปกรณ์ ประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา 10) งานตามพระบรมราโชบาย งานตามพระราชดำริ ผู้บริหาร ส่งเสริมให้ครูและบุคลากร และผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมโดยมีหลักการ 4 หลักการดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในโรงเรียน (ศรัญญาภรณ์ สุพัทธธรรม, 2556: 123)

6. ข้อเสนอแนะการวิจัย

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ชัดเจน
2. ควรมีการส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาครูและบุคลากรของทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
3. ควรพัฒนารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสในวิถีแห่งประชาธิปไตย

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
2. ควรให้มีการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครราชสีมา ระดับกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

เกษมศรี จาตุรพันธ์. (2554). การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ชนิตา ชัยสุวัฒน์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. โครงการบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นิภา อินทวงศ์. (2548). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- พงศ์ศักดิ์ ปักกาเวสา. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. **วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พาตีเฮอร์ เดเบาะ. (2562). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. **ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เมตต์ เมตการุณจิต. (2554). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.
- ราตรี พูลพัฒน์. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา**. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศรัญญาภรณ์ สุทธรรม. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2564). **สารสนเทศ ฝ่ายวิชาการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ประจำปีการศึกษา 2563**. นครศรีธรรมราช: ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช.
- สนธยา เผือกยาน. (2550). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเทพรัดน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.